

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา

ข้อมูล ณ วันที่ ๑๕ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายเสงี่ยม จอมศรีลา

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๗ หมู่ ๖ ตำบลสบง อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา

โทรศัพท์ ๐๘๙-๒๖๖๖๙๑๔ Facebook : เสงี่ยม จอมศรีลา Line-.....

เกิด พ.ศ. ๒๕๐๑

ปัจจุบันอายุ ๖๘ ปี

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๗

สถาบันการศึกษา โรงเรียนบ้านก้อหลวง อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา

๖. อาชีพปัจจุบัน

☐ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☒ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ.....

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร.....๗๒,๕๐๐.....บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๒

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก ข้าว

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๑ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

แปลงเรียนรู้ ด้านการลดต้นทุนการผลิตข้าวปลอดภัย

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๕ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

ฐานเรียนรู้ที่ 1 การผลิตข้าวคุณภาพ / ข้าวปลอดภัย

ฐานเรียนรู้ที่ 2 การปลูกผักและพืชสมุนไพรปลอดภัย

ฐานเรียนรู้ที่ 3 การทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักจากเศษวัสดุ

ฐานเรียนรู้ที่ 4 การเพาะเลี้ยงเห็ดนางฟ้า

ฐานเรียนรู้ที่ 5 การเรียนรู้ด้านประมง

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๕ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑) การผลิตข้าวคุณภาพ / ปลอดภัย

๒) การทำปุ๋ยหมักจากเศษวัสดุทางการเกษตรเพื่อลดต้นทุนการผลิต

๓) การขยายเชื้อราไตรโคเดอร์มา

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑) การทำเกษตรแบบผสมผสาน ประกอบด้วย ข้าว พืชผักสมุนไพร ไม้ผล และประมง

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑) ประมงน้ำจืด เลี้ยงปลานิล ปลาอุก

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุนำจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

หลักสูตร การผลิตข้าวคุณภาพ / ปลอดภัย

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตข้าวที่ได้มาตรฐานการเกษตรที่ดี (GAP) และมาตรฐานอินทรีย์

๒. เพื่อลดต้นทุนการผลิต โดยลดการใช้สารเคมีและสารกำจัดศัตรูพืชในกระบวนการผลิต

๓. เพื่อเพิ่มมูลค่าของผลผลิต สร้างความมั่นใจให้ผู้บริโภค และส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในพื้นที่การเกษตร

๔. เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหารและรายได้ให้แก่เกษตรกรอย่างยั่งยืน

เนื้อหา หลักสูตรให้ความสำคัญที่จะช่วยให้เกษตรกรสามารถผลิตข้าวที่ปลอดภัยได้จริง ตั้งแต่การเตรียมแปลงจนถึงการจัดการผลผลิต

การเตรียมดินและน้ำ การปรับปรุงคุณภาพดิน รวมถึงการจัดการแหล่งน้ำให้ปลอดสารพิษ

การจัดการเมล็ดพันธุ์ การคัดเลือกและใช้เมล็ดพันธุ์ที่เหมาะสมกับพื้นที่และปราศจากโรค

การป้องกันและกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM) เรียนรู้วิธีการควบคุมศัตรูพืชโดยใช้ชีวภัณฑ์ และวิถีธรรมชาติแทนการใช้สารเคมี

การจัดการธาตุอาหารพืช การใช้ปุ๋ยเคมีอย่างถูกวิธีและเหมาะสม เพื่อลดการตกค้างของสารเคมีในดิน

การเก็บเกี่ยวและการจัดการผลผลิต การจัดการผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยวอย่างถูกสุขลักษณะ เพื่อป้องกันการปนเปื้อน

รูปแบบการถ่ายทอดความรู้ หลักสูตรเน้นการผสมผสานระหว่างทฤษฎีและการปฏิบัติ เพื่อให้เกษตรกรเข้าใจและนำไปใช้ได้จริง

การบรรยายเชิงปฏิบัติการ ประธาน ศพก. อธิบายให้ความรู้พร้อมกับการสาธิตวิธีการปฏิบัติในแปลงนา

การลงมือปฏิบัติจริง เกษตรกรจะได้ลงมือทำจริงในแปลงสาธิตของ ศพก. โดยมีประธาน ศพก. ให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด

การเรียนรู้จากเกษตรกรต้นแบบ จัดให้มีการศึกษาดูงานจากเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในการผลิตข้าวปลอดภัย

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เปิดเวทีให้เกษตรกรได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ปัญหา และแนวทางการแก้ไขร่วมกัน

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

ประธาน ศพก. อำเภอภูซาง เป็นตัวแทนเข้าร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัดโดยการเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการ ศพก. และแปลงใหญ่ ระดับจังหวัด จำนวน ๔ ครั้ง / ปี เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น และประสบการณ์ เพื่อพัฒนาด้านการเกษตร ขั้นตอนและวิธีการมีส่วนร่วม

๑. การเข้าร่วมประชุม เพื่อรับฟังนโยบาย ทิศทาง และข้อมูลเบื้องต้นจากคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด ประธาน ศพก. สามารถแสดงความคิดเห็น ให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในพื้นที่จริงได้ เช่น ปัญหาเรื่องราคาผลผลิตลำไยตกต่ำ, การขาดแคลนน้ำในหน้าแล้ง, หรือความต้องการความรู้ด้านเทคโนโลยีใหม่ ๆ

๒. การให้ข้อมูลและข้อเสนอแนะ เพื่อนำเสนอข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นประโยชน์ต่อการวางแผน ซึ่งประธาน ศพก. ต้องเตรียมข้อมูลที่จำเป็น เช่น ข้อมูลผลผลิต, ปัญหาที่พบเจอ และแนวทางแก้ไขที่เสนอ โดยอาจนำเสนอผ่านเอกสาร, หรือสถิติ เพื่อให้คณะกรรมการเห็นภาพชัดเจนขึ้น

๓. การติดตามและประเมินผล เพื่อติดตามการดำเนินงานว่าแผนที่นำไปปฏิบัติมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์จริง และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

ศพก. มีการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. โดยมีการประชุมพร้อมทั้งคณะกรรมการ ศพก. และหน่วยงานราชการ

- วิเคราะห์ข้อมูลและสถานการณ์ในพื้นที่เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนา
- จัดเวทีรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อให้ทุกฝ่ายได้แสดงความต้องการและเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน จากข้อมูลที่ได้จะนำมากำหนดเป้าหมายและกิจกรรมในแผนให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของเกษตรกร

- นำข้อมูลและข้อสรุปจากการระดมความคิดเห็นมาจัดทำเป็นแผนงานที่ชัดเจน

ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผน ฯ

- คณะกรรมการ ศพก. เป็นแกนหลักในการขับเคลื่อนและจัดทำแผน
- คณะกรรมการแปลงใหญ่ ร่วมให้ข้อมูลเพื่อจัดทำแผน
- เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ ซึ่งจะเข้ามาให้ข้อมูลทางวิชาการและสนับสนุนการดำเนินงาน

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

แรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรม คือ ต้นทุนการผลิตข้าวที่สูงขึ้น และได้ไปศึกษาดูงานด้านการทำนาข้าวอินทรีย์ ณ จังหวัดเชียงราย โดยได้เรียนรู้ทั้งทฤษฎีและการปฏิบัติจริง ทั้งนี้ ได้ไปศึกษาดูงานด้านปศุสัตว์ ณ จังหวัดตาก และจังหวัดสุโขทัย

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

ปัญหาหรือความท้าทายที่ผลักดันให้เกิดการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้ คือ ต้นทุนการผลิตที่สูง เช่น ราคาปุ๋ยเคมีและสารเคมีทางการเกษตรที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมถึงค่าแรงงานที่สูงขึ้นด้วย ปัญหาเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อรายได้และคุณภาพชีวิตของเกษตรกร จึงมีความพยายามในการผลักดันให้เกิดการทำเกษตรสมัยใหม่ที่ใช้ **หลักวิชาการและเทคโนโลยีนวัตกรรม** เข้ามาช่วย ซึ่งแนวทางนี้ได้ได้เพียงแค่ช่วยลดต้นทุน แต่ยังช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และยกระดับคุณภาพของผลผลิตได้ในระยะยาว

๑.๒ รายละเอียดของการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

เน้นการทำเกษตรปลอดภัย โดยเน้นการทำนาแบบปลอดภัย ปลอดภัย จึงทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร ดังนี้

๑.๑ โกลบตอซัง ฟางข้าว เพื่อลดการเผา และเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน เป็นการลดต้นทุนการผลิตอีกทางเนื่องจากลดการใช้ปุ๋ยเคมีในนาข้าว

๑.๒ ใช้น้ำหมักจากพืช สัตว์ และวัสดุทางการเกษตรที่เหลือใช้จาก ศพก. และครัวเรือน

๑.๓ การใช้โดรนพ่นฮอร์โมน ใส่ปุ๋ย ทำให้ช่วยประหยัดเวลา ค่าแรงงาน เป็นการช่วยลดต้นทุนอีกหนึ่งทาง

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน
ขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตร ดังนี้

๒.๑ เดือนธันวาคม ไถกลบตอซัง พางข้าว เพื่อย่อยสลายตามกระบวนการย่อยสลาย

๒.๒ เดือนมิถุนายน ไถพรวน ๑ รอบ และคราด เพื่อเตรียมหว่านข้าว

๒.๓ เดือนมิถุนายน ปลุกข้าวโดยวิธีการหว่านแห้ง เพื่อประหยัดต้นทุนการผลิต และรวดเร็ว

๒.๔ เดือนกรกฎาคม ใส่ปุ๋ยครั้งที่ ๑ หลังจากใส่ปุ๋ยเรียบร้อยแล้วฉีดพ่นน้ำหมัก

๒.๕ เดือนกรกฎาคม ใส่ปุ๋ยครั้งที่ ๒ หลังจากใส่ปุ๋ยเรียบร้อยแล้วฉีดพ่นน้ำหมัก

๒.๖ สักรวจโรคและแมลงอย่างน้อยอาทิตย์ละ ๑ ครั้ง

๒.๗ เดือนพฤศจิกายน เก็บเกี่ยวผลผลิตโดยใช้รถเกี่ยว ซึ่งต้นทุนต่ำกว่าการจ้างแรงงานคน

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการเป็นแนวทางที่เน้นการใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุน และรักษาสิ่งแวดล้อม การนำหลักวิชาการมาใช้ในการเกษตรมีขั้นตอนสำคัญดังนี้

๑. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

- การวัดค่า pH ของดินหากมีค่าเป็นกรดต้องปรับปรุงบำรุงดินด้วยปูนขาวหรือปุ๋ยอินทรีย์
- การวิเคราะห์สภาพภูมิอากาศและภูมิประเทศ ให้ศึกษาข้อมูลอุณหภูมิ, ปริมาณน้ำฝน, ความชื้น และลักษณะพื้นที่ เพื่อเลือกชนิดพืชที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม

๒. การเลือกพันธุ์พืชที่เหมาะสม

- ความทนทานต่อสภาพภูมิอากาศ โดยเลือกพันธุ์ที่เหมาะสมกับสภาพอากาศในพื้นที่ เช่น พันธุ์พืชที่ทนแล้งสำหรับพื้นที่ที่มีปริมาณฝนน้อย

- ความต้านทานโรคและแมลง จะช่วยลดความจำเป็นในการใช้สารเคมีและลดความเสียหายของผลผลิต

- ความต้องการของตลาด เพื่อให้สามารถจำหน่ายผลผลิตได้ในราคาที่ดีและมีช่องทางการตลาดที่แน่นอน

๓. การใส่ปุ๋ย

- การแบ่งใส่ปุ๋ย ควรแบ่งใส่เป็นช่วง ๆ ตามระยะการเจริญเติบโตของพืช เช่น ระยะแตกกอ, ระยะออกดอก ทำให้พืชได้รับธาตุอาหารอย่างสม่ำเสมอและมีประสิทธิภาพสูงสุด

- การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ได้แก่ ใช้ปุ๋ยหมัก, ปุ๋ยคอก, หรือปุ๋ยพืชสด เพื่อปรับปรุงโครงสร้างดิน เพิ่มอินทรีย์วัตถุ และลดการพังพาปุ๋ยเคมี

๔. การป้องกันและกำจัดศัตรูพืช เน้นการป้องกันด้วยวิธีผสมผสาน (IPM)

- ใช้สารชีวภัณฑ์ เช่น เชื้อราไตรโคเดอร์มาสำหรับป้องกันโรคพืช

- การจัดการแปลง เช่น ทำความสะอาดแปลงโดยตัดหญ้าในนาข้าว, และใช้กับดักแมลง เพื่อลดการสะสมของศัตรูพืช

๕. การเก็บเกี่ยวและจัดการผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยว

- การกำหนดช่วงเวลาเก็บเกี่ยว เก็บเกี่ยวผลผลิตในช่วงเวลาที่เหมาะสม เพื่อให้ได้คุณภาพที่ดีที่สุด

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยี มาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๒ ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) ข้าว พื้นที่ปลูกจำนวน ๖-๐-๐ ไร่ (ไร่-งาน-วา)

๑.๒) พืชผสมผสาน พื้นที่ปลูกจำนวน ๐-๑-๐ ไร่ (ไร่-งาน-วา)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๑ ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑) ปลา จำนวน ๑ (หน่วย บ่อ)

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า ข้าว มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) ค่าไถกลับ จำนวน ๒ ครั้ง	เป็นเงิน	๕๐๐	บาท/ไร่
๑.๒) ค่าพรวน จำนวน ๑ ครั้ง	เป็นเงิน	๕๐๐	บาท/ไร่
๑.๓) ค่าเมล็ดพันธุ์	เป็นเงิน	๓๐๐	บาท/ไร่
๑.๔) ค่าตัดหญ้าคันนา จำนวน ๒ ครั้ง	เป็นเงิน	๒๐๐	บาท/ไร่
๑.๕) พ่นน้ำหมักโดยใช้โดรน จำนวน ๒ ครั้ง	เป็นเงิน	๑๖๖	บาท/ไร่
๑.๖) ค่าปุ๋ยอินทรีย์	เป็นเงิน	๑,๒๘๔	บาท/ไร่
๑.๗) ค่าเก็บเกี่ยวโดยใช้รถเกี่ยว	เป็นเงิน	๗๐๐	บาท/ไร่
๑.๘) ค่าขนส่ง	เป็นเงิน	๑๘๘	บาท/ไร่
๑.๙) ค่าแรงใส่ปุ๋ย จำนวน ๒ รอบ	เป็นเงิน	๒๐๐	บาท/ไร่
รวมต้นทุนการผลิต		๔,๐๓๘	บาท/ไร่
รายได้		๙,๗๕๐	บาท/ไร่
กำไร		๕,๗๑๒	บาท/ไร่

พื้นที่ปลูกทั้งหมด จำนวน ๖ ไร่ ผลผลิตข้าวได้ ๔,๕๐๐ กิโลกรัม ราคาขายกิโลกรัมละ ๑๓ บาท

ดังนั้น รายได้รวม ๕๘,๕๐๐ บาท ต้นทุนรวม ๒๔,๒๒๘ บาท กำไรสุทธิ ๓๔,๒๗๒ บาท

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรรายแบบ มีดังนี้

- ๑) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ พืชผัก
เฉลี่ยรายได้เดือนละ ๒๕๐ บาท/เดือน

- ๒) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ข้าว, ไม้ผล และปลา
เฉลี่ยรายได้ปีละ ๑,๓๙๓ บาท/ปี

- ๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)
ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับจากการทำอาชีพเกษตรกรรมนั้นส่งผลดีในหลายมิติ ดังนี้

๑. ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง

- มีรายได้ที่มั่นคงและยั่งยืน
- ลดต้นทุนการผลิต
- มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น จากการไม่ใช้สารเคมีในกระบวนการผลิตทำให้มีสุขภาพที่ดีขึ้น

๒. ประโยชน์ที่เกิดกับเกษตรกรรายอื่น

- เกิดศูนย์เรียนรู้ เป็นแหล่งที่เรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ จากความสำเร็จสามารถเป็นต้นแบบและเป็นแหล่งความรู้ให้กับเกษตรกรรายอื่น ทำให้เกิดการแบ่งปันความรู้และเทคนิคใหม่ ๆ ในการทำเกษตร
- สร้างเครือข่ายความร่วมมือ การรวมกลุ่มกันช่วยให้เกษตรกรสามารถร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เช่น ปัญหาการตลาด

๓. ประโยชน์ที่เกิดกับชุมชน

- สร้างความมั่นคงทางอาหาร หากมีผลผลิตสูงและมีคุณภาพจะช่วยให้ชุมชนมีอาหารที่ปลอดภัยและเพียงพอต่อความต้องการ
- พัฒนาเศรษฐกิจชุมชน การผลิตที่มีประสิทธิภาพช่วยเพิ่มรายได้ให้กับคนในชุมชน และยังสามารถต่อยอดไปสู่การแปรรูปสินค้าเพื่อเพิ่มมูลค่าได้อีกด้วย
- รักษาทรัพยากรธรรมชาติ การทำเกษตรอย่างยั่งยืนช่วยให้ดินและน้ำในชุมชนยังคงอุดมสมบูรณ์

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

- ๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในการทำเกษตรปลอดภัยและอินทรีย์มีบทบาทสำคัญในการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรและชุมชนได้อย่างเป็นรูปธรรม ดังนี้

๑. ลดการใช้สารเคมี

- การใช้ชีวภัณฑ์ แทนที่จะใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชอันตราย เกษตรกรสามารถใช้ สารชีวภัณฑ์ (เช่น เชื้อราไตรโคเดอร์มา) หรือสารสกัดจากพืช เพื่อควบคุมโรคและแมลง ซึ่งช่วยลดสารพิษที่ปนเปื้อนในดิน น้ำ และอากาศ

- การใช้โดรนเพื่อการเกษตร โดรนสามารถช่วยพ่นสารชีวภัณฑ์ได้อย่างทั่วถึงและแม่นยำในพื้นที่ขนาดใหญ่ ทำให้ลดความจำเป็นในการใช้แรงงานคนและลดความเสี่ยงที่เกษตรกรจะสัมผัสกับสารพิษโดยตรง นอกจากนี้ยังช่วย ลดการปนเปื้อนของสารเคมีในระบบนิเวศ รอบแปลงนา

๒. ส่งเสริมความหลากหลายทางชีวภาพ

- การทำเกษตรผสมผสาน การทำนาปลอดภัยหรือนาอินทรีย์มักจะมีการปลูกพืชหลากหลายชนิดในพื้นที่เดียวกัน เช่น การปลูกพืชผักสวนครัว ซึ่งช่วย สร้างความหลากหลายทางชีวภาพ ในพื้นที่ ทำให้เกิดสมดุลของระบบนิเวศ และช่วยให้สิ่งมีชีวิตที่เป็นประโยชน์ เช่น แมลงที่เป็นศัตรูตามธรรมชาติของศัตรูพืช สามารถอาศัยอยู่ได้

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

การทำกิจกรรมทางการเกษตรใน ศพก. ก่อให้เกิดประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการเกษตรที่ยั่งยืน

๑. การอนุรักษ์ดินและน้ำ

- ลดการใช้สารเคมีในพื้นที่ การทำเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัยช่วยลดการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีกำจัดศัตรูพืช เป็นการป้องกันการปนเปื้อนของสารพิษในดินและแหล่งน้ำ

- ฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยพืชสด เป็นการช่วยเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน ทำให้ดินมีโครงสร้างที่ดีขึ้น อุดมน้ำได้มากขึ้น และลดการชะล้างพังทลายของหน้าดิน

๒. สร้างสมดุลในระบบนิเวศ ลดการใช้สารเคมีทำให้เกิดการกลับมาของสิ่งมีชีวิตในดิน เช่น ไส้เดือน, จุลินทรีย์ และแมลงที่เป็นประโยชน์ ซึ่งช่วยย่อยสลายอินทรีย์วัตถุและควบคุมศัตรูพืชตามธรรมชาติ

๓. การจัดการขยะและของเสีย การนำเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาทำปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยชีวภาพช่วยเป็นการช่วยลดปริมาณขยะและเป็นการสร้างการหมุนเวียนทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

ศพก. มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่ คือ รวบรวมข้อมูลสำคัญของพื้นที่ เช่น ชนิดพืชหลัก, จำนวนเกษตรกร, สภาพดิน, และแหล่งน้ำ ทำให้มีข้อมูลที่ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวางแผนการผลิต เป็นที่พึ่งของเกษตรกรและหน่วยงานภาครัฐในการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาการเพาะปลูก และเป็นแหล่งที่มีข้อมูลเพื่อแก้ปัญหาได้อย่างแม่นยำ รวดเร็ว และตรงจุด

นอกจากนี้ ศพก. มีหลักสูตรที่เหมาะสมกับเกษตรกรในชุมชน ทำให้การถ่ายทอดความรู้เป็นไปอย่างตรงจุดและเกิดประโยชน์สูงสุด

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

ศพก. สามารถให้บริการในการเป็นจุดอบรม และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้ได้ ดังนี้

๑. เป็นแหล่งเรียนรู้ใกล้บ้านที่เกษตรกรสามารถเดินทางมาเข้ารับการอบรมได้สะดวก หรือเข้ามาเยี่ยมชมได้ตลอด ทำให้เกษตรกรมีโอกาสเข้าถึงองค์ความรู้ใหม่ ๆ และเทคโนโลยีที่ทันสมัยได้ง่ายขึ้น

๒. ประธาน ศพก. สามารถเป็นวิทยากรที่ถ่ายทอดความรู้จากประสบการณ์การทำเกษตรของตนเอง ทำให้ข้อมูลที่น่าสนใจมีความน่าเชื่อถือและเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรอย่างแท้จริง

๓. ศพก. เป็นแหล่งสร้างเครือข่ายและความร่วมมือระหว่างเกษตรกรด้วยกันเอง และกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ทำให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาการเกษตรในพื้นที่อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

ศพก. สามารถให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่ ดังนี้

๑. เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรที่เข้าถึงง่ายและเข้าใจปัญหาของเกษตรกรอย่างแท้จริง เนื่องจากเป็นคนในพื้นที่และมีประสบการณ์ตรงด้านการเกษตร

๒. ศพก. นำหลักวิชาการและเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหา เช่น การแนะนำการใช้ชีวภัณฑ์เพื่อควบคุมศัตรูพืช

๓. เป็นผู้ประสานงานหรือตัวกลางเชื่อมโยงระหว่างภาครัฐและเกษตรกรเพื่อหาแนวทางการพัฒนาหรือแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน

๔. เป็นช่องทางในการรับเรื่องร้องเรียนหรือปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ เช่น ปัญหาภัยแล้ง ปัญหาผลผลิตล้นตลาด หรือปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำ

๕. เป็นผู้นำเสนอข้อมูลต่อหน่วยงาน จะรวบรวมข้อมูลและนำเสนอต่อคณะกรรมการระดับอำเภอ และระดับจังหวัด เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาในระดับนโยบาย

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

ศพก. สามารถให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร ดังนี้

๑. เป็นแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้สำหรับเกษตรกร ทำให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงข้อมูลที่จำเป็นได้อย่างรวดเร็ว

๒. เป็นตัวกลางในการประชาสัมพันธ์นโยบายและมาตรการช่วยเหลือจากภาครัฐ เช่น โครงการประกันรายได้ หรือมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัย ทำให้เกษตรกรในพื้นที่ไม่พลาดโอกาสในการรับความช่วยเหลือ

๓. ให้ข้อมูลข่าวสารด้านสภาพอากาศและแจ้งเตือนภัยธรรมชาติที่อาจส่งผลกระทบต่อผลผลิต ทำให้เกษตรกรสามารถเตรียมความพร้อมและหาแนวทางป้องกันความเสียหายได้ทันท่วงที

๔. การให้บริการวิชาการเกษตรของ ศพก. เน้นนำองค์ความรู้จากประสบการณ์ และทฤษฎีมาปรับใช้เพื่อแก้ปัญหาและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของเกษตรกร เช่น การทำเกษตรปลอดภัย / เกษตรอินทรีย์

๕. ให้คำแนะนำด้านการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชและโรคพืชอย่างถูกวิธี โดยเน้นการใช้ชีวภัณฑ์ ซึ่งช่วยลดการใช้สารเคมีที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม

๖. ให้ความรู้เกี่ยวกับการผลิตตามมาตรฐานการเกษตรที่ดี (GAP) และการทำเกษตรอินทรีย์ ซึ่งช่วยยกระดับคุณภาพและความปลอดภัยของผลผลิต ทำให้เกษตรกรสามารถเพิ่มมูลค่าผลผลิตได้

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

ศพก. สามารถขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร ดังนี้

ช่องทางการขยายผลองค์ความรู้

- ศพก. ร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่จัดคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ เพื่อให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาในแปลงของเกษตรกรโดยตรง

- จัดทำแปลงเรียนรู้ในพื้นที่ ศพก. เพื่อให้ผู้สนใจเข้ามาศึกษา

การนำองค์ความรู้ไปปฏิบัติของเกษตรกร

- การปรับเปลี่ยนแนวคิด เกษตรกรได้เปลี่ยนจากการทำเกษตรเคมีมาสู่การทำเกษตรปลอดภัยหรือเกษตรอินทรีย์ ซึ่งส่งผลดีต่อสุขภาพของตนเองและผู้บริโภค

- ลดต้นทุนการผลิต เกษตรกรนำความรู้ด้านการผลิตปุ๋ยอินทรีย์และขยายสารชีวภัณฑ์มาใช้แทนปุ๋ยเคมีและสารเคมี ทำให้ต้นทุนค่าปุ๋ยและยาปราบศัตรูพืชลดลง

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกร

- สุขภาพดีขึ้น เนื่องจากการลดการใช้สารเคมีทำให้เกษตรกรมีความปลอดภัยมากขึ้นจากการสัมผัสสารพิษ

- สร้างความภาคภูมิใจในอาชีพ เกษตรกรที่ประสบความสำเร็จจากการนำองค์ความรู้ไปปฏิบัติ จะกลายเป็นต้นแบบและเกิดความภาคภูมิใจในอาชีพของตนเอง ทำให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่ ศพก. มีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน และหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ โดยทำงานแบบบูรณาการ เน้นส่งเสริมและพัฒนางานดำเนินงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อเกษตรกรและชุมชน ดังนี้

การมีส่วนร่วมกับชุมชน

๑. เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และถ่ายทอดองค์ความรู้ ศพก. เป็นแหล่งรวมความรู้และเทคโนโลยีด้านการเกษตร เกษตรกรในพื้นที่สามารถเข้ามาเรียนรู้และฝึกปฏิบัติจริงได้ ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความรู้ระหว่างเกษตรกรด้วยกันเอง

๒. ส่งเสริมการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่าย ศพก. สนับสนุนให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มกันในรูปแบบต่าง ๆ เช่น วิสาหกิจชุมชน, กลุ่มเกษตรแปลงใหญ่ หรือกลุ่มเกษตรกรที่ผลิตสินค้าชนิดเดียวกัน เพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรองทั้งในด้านการผลิตและการตลาด

๓. รับฟังปัญหาและความต้องการของเกษตรกร ในพื้นที่อย่างแท้จริง นำไปสู่การวางแผนแลดำเนินงาน ที่ตรงจุดและมีประสิทธิภาพ

การมีส่วนร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่

๑. ทำงานแบบบูรณาการการกับหน่วยงานภาครัฐ ศพก. ทำงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่อย่าง ใกล้ชิด เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ, สำนักงานปศุสัตว์, สำนักงานประมง และหน่วยงานพัฒนาที่ดิน เพื่อประสานงานและนำองค์ความรู้จากหน่วยงานต่าง ๆ มาถ่ายทอดให้แก่เกษตรกรอย่างครบวงจร

๒. ทำงานร่วมกับภาคเอกชนและสถาบันการศึกษา ศพก. ร่วมมือกับภาคเอกชนในการพัฒนาช่องทางการตลาดและจัดหาปัจจัยการผลิตคุณภาพสูงให้แก่เกษตรกร และประสานงานกับสถาบันการศึกษาเพื่อนำ ผลงานวิจัยและนวัตกรรมใหม่ ๆ มาปรับใช้ในพื้นที่จริง

๓. เป็นศูนย์กลางข้อมูลด้านการเกษตรของชุมชน ศพก. รวบรวมข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่ เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับอำเภอ และจังหวัด ซึ่งช่วยให้การวางแผนและการจัดสรรงบประมาณเป็นไปอย่างเหมาะสมกับบริบทของพื้นที่มากที่สุด

๔.๑.๗ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

ประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรมีบทบาท ดังนี้

๑. เป็นผู้นำในการกำหนดทิศทางการดำเนินงานของ ศพก. ให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล และความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่

๒. เป็นผู้นำในการวางแผนการทำงานแบบบูรณาการกับหน่วยงานต่าง ๆ ประจำปีของ ศพก. โดยร่วมกัน วิเคราะห์ข้อมูลและปัญหาอย่างรอบด้าน

๓. เป็นตัวแทนของ ศพก. ในการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในระดับอำเภอและจังหวัด เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ, สำนักงานเกษตรจังหวัด, สถาบันการศึกษา และหน่วยงานภาคเอกชน เพื่อขอรับการ สนับสนุนทางวิชาการและงบประมาณ

๔. สร้างความร่วมมือกับชุมชน โดยการมีส่วนร่วมกับเกษตรกรในพื้นที่และผู้นำชุมชนในการดำเนินการ ต่าง ๆ และรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอย่างสม่ำเสมอ

๕. สนับสนุนให้เกิดการรวมกลุ่มของเกษตรกรในพื้นที่ และเชื่อมโยงเครือข่ายกับกลุ่มเกษตรกรอื่น ๆ เพื่อ แลกเปลี่ยนเรียนรู้และเพิ่มโอกาสทางการตลาด

๖. เป็นต้นแบบและผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยนำหลักวิชาการและนวัตกรรมมาปรับใช้ในแปลงเกษตรของ ตนเอง เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือและเป็นแรงบันดาลใจให้กับเกษตรกรรายอื่น

๗. บริหารจัดการศูนย์เรียนรู้ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่พร้อมใช้งานอยู่เสมอ มีความสะอาดและมีแปลงสาธิตที่ ชัดเจนสำหรับการฝึกอบรมและศึกษาดูงาน

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก. และขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน ดังนี้

๑. เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงภายในชุมชน ได้เห็นเกษตรกรในชุมชนเปลี่ยนจากการทำเกษตรแบบเดิม ๆ มาสู่การทำเกษตรแบบปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ ทำให้ผลผลิตดีขึ้น ต้นทุนลดลง มีรายได้เพิ่มขึ้น และสุขภาพดีขึ้น ถือเป็นความภาคภูมิใจสูงสุด เพราะเป็นการสร้างแรงบันดาลใจและเปลี่ยนวิถีชีวิตของพวกเขาให้ดีขึ้นอย่างยั่งยืน

๒. สร้างเครือข่ายที่เข้มแข็ง เป็นศูนย์กลางที่เชื่อมโยงเกษตรกรเข้าด้วยกัน ก่อให้เกิดกลุ่มที่เข้มแข็ง ทำให้เกษตรกรสามารถช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้ทั้งในด้านการผลิต การตลาด และการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ

๓. อนุรักษ์ทรัพยากร ชุมชนหันมาใส่ใจสิ่งแวดล้อมมากขึ้น เช่น การลดการใช้สารเคมีในแปลงนา การฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน และการอนุรักษ์แหล่งน้ำ ทำให้ภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ
ความเป็นผู้นำในรูปแบบที่เป็นทางการ

๑. ประธาน ศพก. ระดับอำเภอ เป็นผู้นำตามโครงสร้างการบริหารงาน มีหน้าที่นำคณะกรรมการและสมาชิกในการจัดทำแผนงาน กำหนดทิศทางการทำงาน และประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนภารกิจของ ศพก. ให้บรรลุเป้าหมาย

๒. เป็นตัวแทนของเกษตรกร ทำหน้าที่ในการเจรจาและนำเสนอความต้องการของชุมชนต่อหน่วยงานภาครัฐในระดับอำเภอและจังหวัด ทำให้เสียงของเกษตรกรถูกรับฟังและนำไปสู่การจัดสรรทรัพยากรและแก้ไขปัญหาต่อไป

๓. ประธานอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน อำนวยภูษา
 ๔. สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดพะเยา
 ๕. นายทะเบียนสมาคมธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขา ภูษา/เชียงคำ
 ๖. อาสาสมัครพลหลวง
 ๗. อาสาสมัครสหกรณ์
 ๘. ประธานกองทุนหมู่บ้าน
 ๙. ประธานชมรมผู้สูงอายุ หมู่ ๖ ตำบลสบง
- ความเป็นผู้นำในรูปแบบที่ไม่เป็นทางการ

๑. เป็นต้นแบบในการปรับใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ และการทำเกษตรแบบยั่งยืน เมื่อเกษตรกรรายอื่นเห็นผลลัพธ์ที่ประสบความสำเร็จจากการปฏิบัติจริง ก็เกิดความเชื่อมั่นและทำตามโดยไม่ต้องมีการบังคับ

๒. เป็นที่ปรึกษาและพี่เลี้ยง เกษตรกรสามารถเข้ามาขอคำปรึกษาจาก ศพก. ได้ตลอดเวลาในเรื่องปัญหาการเพาะปลูก การตลาด และเรื่องผลผลิต เป็นต้น ซึ่ง ศพก. จะให้คำแนะนำจากประสบการณ์จริงหรือนำหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีและสร้างความไว้วางใจในชุมชน

๓. สร้างแรงบันดาลใจและเครือข่าย การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของ ศพก. ทำให้เกษตรกรได้มีโอกาสพบปะกัน เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน และนำไปสู่การรวมกลุ่มหรือเครือข่ายเกษตรกรที่เข้มแข็ง

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

ประธาน ศพก. เป็นผู้มีความจิตอาสา มีความเสียสละประโยชน์ส่วนตัว ไม่หวังผลตอบแทน ยอมเสียสละเวลา ทรัพย์สิน หรือความสุขส่วนตัว เพื่อประโยชน์ส่วนรวม ดังนี้

๑. เป็นต้นแบบ เป็นผู้นำที่ดี คือ ลงมือทำเป็นตัวอย่างให้ผู้อื่นเห็น ทำให้เกษตรกรรายอื่นเกิดความเชื่อมั่นและทำตามโดยไม่ต้องมีการบังคับ

๒. เป็นผู้สร้างวิสัยทัศน์ให้ผู้อื่นเข้าใจและให้ความร่วมมือ เช่น การสร้างวิสัยทัศน์ให้เกษตรกรปลูกข้าวปลอดภัย/ข้าวอินทรีย์

๓. เป็นผู้นำสร้างเครือข่าย สามารถเชื่อมโยงผู้คนเข้าด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นเกษตรกรในชุมชน, เจ้าหน้าที่ภาครัฐ, หรือภาคเอกชน เพื่อสร้างพลังความร่วมมือในการพัฒนา

๔. ศพก. เปิดสอนให้เป็นศูนย์เรียนรู้ และใช้เวลาส่วนตัวในการให้คำปรึกษาแก่เกษตรกรรายอื่นโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย ถือเป็นการเสียสละเวลา แบ่งปันน้ำใจเพื่อประโยชน์ของชุมชน

๕. เป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคนิคที่ได้มาจากการลองผิดลองถูกให้แก่ผู้อื่นอย่างเต็มที่ โดยไม่ปิดบัง ถือเป็นการเสียสละความได้เปรียบส่วนตัว

๖. เป็นคนกลางในการแก้ไขปัญหา เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นในชุมชน เช่น ปัญหาการตลาด ศพก. จะเข้ามาเป็นคนกลางในการประสานงานเพื่อหาทางแก้ไขร่วมกัน ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นถึงความเสียสละเพื่อส่วนรวม

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

ตั้งใจทำงาน และเสียสละเพื่อส่วนรวม

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)
เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

กระบวนการถอดบทเรียน

๑. เตรียมการ โดยเตรียมประเด็นที่จะถอดบทเรียนกำหนดวิธีการเก็บข้อมูล เช่น การสัมภาษณ์
๒. เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ประธาน ศพก., คณะกรรมการ และประธาน ศพก. เครือข่าย สังเกตการณ์การดำเนินงานของศูนย์ฯ และรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร เช่น แผนการดำเนินงาน, รายงานผล, บันทึกต่าง ๆ
๓. วิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมมา เพื่อค้นหาประเด็นสำคัญต่าง ๆ จัดกลุ่มข้อมูล และสรุปเป็นประเด็นต่าง ๆ

๔. เขียนรายงาน โดยการสรุปบทเรียนที่ได้จากการวิเคราะห์ และนำมาเขียนรายงานถอดบทเรียน
 ๕. การเผยแพร่และขยายผล โดยการนำงานถอดบทเรียนไปเผยแพร่ให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง และนำไปปรับปรุง พัฒนาการดำเนินงานของ ศพก. ต่อไป

เครื่องมือที่ใช้

๑. การสัมภาษณ์
๒. การเล่าเรื่อง
๓. การรับฟัง
๔. การตั้งคำถาม
๕. การจดบันทึก
๖. การสังเกต

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน
 ไม่พบ ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

ภาคผนวก

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา

ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา

สินค้าหลัก : ข้าว

พื้นที่เป้าหมาย : ๑๐๐ ไร่

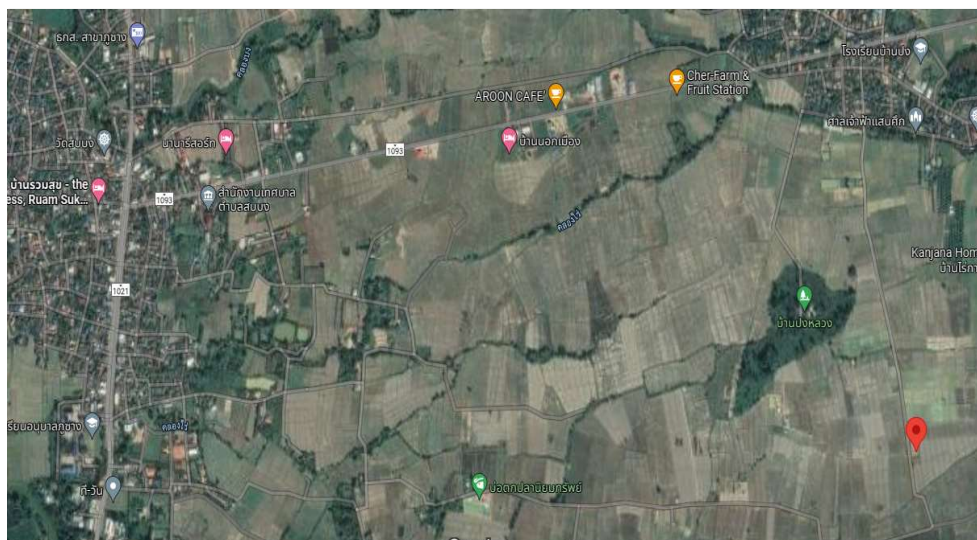
เกษตรกรเป้าหมาย : ๑๐๐ ราย

สถานที่ตั้ง : บ้านเลขที่ ๗ หมู่ที่ ๖ ตำบลสบง อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา

พิกัด: Latitude ๑๐๐.๓๒๔๐๘๗๙๒๕๑๓๕๒ Longitude ๑๙.๕๖๔๖๑๒๕๔๘๑๙๘๗๖๓

X ๖๓๘๘๙๓ Y ๒๑๖๓๘๔๐ zone ๔๗

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายเสงี่ยม จอมศรีลา อายุ ๖๘ ปี

ที่อยู่ : หมู่ที่ ๖ ตำบลสบง อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๘๙ ๒๖๖๖๙๑๔

สถานการณ์ของพื้นที่ : พื้นที่ตั้งอยู่ห่างไกลชุมชน ส่งผลให้การเข้าถึงสถานที่เพื่อเข้าไปศึกษาเรียนรู้ ค่อนข้างยากลำบาก

แนวทางการพัฒนา : ๑. ลดต้นทุนการผลิต

๒. เพิ่มปริมาณผลผลิต

๓. ส่งเสริมการทำเกษตรผสมผสาน/เกษตรทฤษฎีใหม่

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เรียนรู้ : ๑. การลดต้นทุนการผลิตข้าว

๒. การผลิตปุ๋ยหมัก

๓. การผลิตพืชสมุนไพร

๔. การปลูกพืชเกษตรผสมผสาน

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๑ : การลดต้นทุนการผลิตข้าว / ข้าวคุณภาพ

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๒ : การปลูกผักและพืชสมุนไพรปลอดภัย

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๓ : การทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักจากเศษวัสดุ

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๔ : การเพาะเลี้ยงเห็ดนางฟ้า

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๕ : การเรียนรู้ด้านประมง

แปลงเรียนรู้ :

เครือข่ายของ ศพก.หลัก : จำนวน ๑๕ ศูนย์ (ข้อมูลปรับปรุง ๒๕๖๘)

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นางสาววีรสุดา ศรีจันทร์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๙๕-๖๙๓๔๐๔๐

ข้อมูล ณ วันที่ 6 มิถุนายน 2568

แผนปฏิบัติการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

อำนาจูซาง จ้งห้ห้พะเยา ปร้งจ้งบ้งประมณ 2568

ช้เอษตรกัณณณ นยส้งยม จอมศร้ลา ลีนค้ห้ล็ก ช้าว

จุดณัณ การลคณัณณลคณัณช้าวลคณัณ / อณัณร้

กิจกรรม	ปริมาณ	หน่วย	งบประมาณ	ระยะเวลา											หมายเหตุ
				ต.ค.67	พ.ย.67	ธ.ค.67	ม.ค.68	ก.พ.68	มี.ค.68	เม.ย.68	พ.ค.68	มิ.ย.68	ก.ค.68	ส.ค.68	
1. การเตรียมการ															
- ประชุมหารือคณะกรรมการ ศพท.และเครือข่าย	4	ครั้ง													
- กำหนดแนวทางการพัฒนาและแผนการดำเนินงาน	4	ครั้ง													
- พัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้	1	ครั้ง													
2.การพัฒนาศักยภาพ ศพท.															
2.1 การปรับปรุงฐานเรียนรู้															
ฐานเรียนรู้ที่ 1 การผลิตข้าวคุณภาพ / ข้าวปลอดภัย	1	ฐาน													
ฐานเรียนรู้ที่ 2 การปลูกและพืชสมุนไพรปลอดภัย	1	ฐาน													
ฐานเรียนรู้ที่ 3 การทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักจากเศษวัสดุ	1	ฐาน													
ฐานเรียนรู้ที่ 4 การเพาะเลี้ยงเห็ดนางแดง	1	ฐาน													
ฐานเรียนรู้ที่ 5 การเรียนรู้ด้านประมง	1	ฐาน													
2.2 การปรับปรุงแปลงเรียนรู้ เรื่อง การลดต้นทุนการผลิตข้าวปลอดภัย	1	เรื่อง													
ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท, ทำนาปลอดสารพิษ, ทำน้ำหมักและปุ๋ยหมัก, การใช้เทคโนโลยีโดรน, คัดเลือกเมล็ดพันธุ์, การใช้ปุ๋ยพืชสด (ปอเทือง)															
2.3 การปรับปรุงจัดตั้งข้อมูลประจำ ศพท.															
- ข้อมูลพื้นฐานชุมชน															
- ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร															
2.4 พัฒนาศูนย์เครือข่าย	1	ศูนย์													
- คัดเลือก/รับรองศูนย์เครือข่าย															
- วิเคราะห์ศูนย์เครือข่าย															
- ปรับปรุงพัฒนา ฯลฯ															
2.5 คณะกรรมการ ศพท.															
- ประชุมคณะกรรมการ ศพท.	4	ครั้ง	4,000												
- ติดตามผลการดำเนินงาน	1	ครั้ง													
3. การให้บริการของ ศพท.															
3.1 การให้บริการข้อมูลข่าวสาร															
3.2 การให้บริการด้านการเกษตร															

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา

1. นายธนโชติ วงศ์ใหญ่ หมู่ 7
2. นางสาวอุไร ปัญจวีรี หมู่ 4
3. นายเพิ่ม เชียงแรง หมู่ 6

ตำบลป่ะล็ก จำนวน 3 ศูนย์

ตำบลเชียงแะง จำนวน 1 ศูนย์

4. นายวิศวิท อุกั หมู่ 3

ตำบลสบบง จำนวน 4 ศูนย์

5. นายเส้งยม จอมศรีลา ม.6
(ศูนย์หลัก)
6. นายนิรันดร์ ใจหาญ หมู่ 9
7. นางสาวณิชากรมล ปาริน หมู่ 10
8. นายทนต์ศักดิ์ รอมสุข หมู่ 2

ตำบลภูซาง จำนวน 4 ศูนย์

12. นายนิคม วงศ์ใหญ่ หมู่ 1
13. นายผล มีศรี หมู่ 6
14. นายสุทธิไชย บัวผัด หมู่ 11
15. นายคำ บัวผัด หมู่ 11

ตำบลทุ่งก้วย จำนวน 3 ศูนย์

9. นายวรพงศ์ ธรรมโม หมู่ 11
10. นายชำนาญ รุ่งเรือง หมู่ 8
11. นายอนันต์ บุญแรง หมู่ 1

